

DAMUNT DAMUNT

REVISTA D'INFORMACIÓ LOCAL

SANT JOAN - MARÇ 1995 - Nº 46

DAMUNT DAMUNT

Revista d'Informació local
SANT JOAN (Mallorca)

Febrer 1995 - Núm. 45
Depòsit legal PM-673-1991

Domicili:

Major, 68
07240 Sant Joan (Mallorca)
Tel. 52 61 83

Director:

Miquel Florit Huguet

Col.laboradors:

Antoni Amengual Barceló
Antònia Amengual Salvà
Francesc Alzamora Bauzà
Joan Barceló Serra
Margalida Bauzà Bover
Guillem Company Bauzà
Gabriel Company Gayà
Nino Company Pérez
Carles Costa Salom
Josep Estelrich Costa
Catalina Lluïsa Gayà Bauzà
Antònia-Pilar Mas Jaume
Cati Fullana Matas
Gabriel Monserrat Monserrat
Catalina Jaume Ginard
Joan Jaume Nigorra
Bàrbara Matas Sastre
Joan Matas Sastre
Guillem Bou Mas
Joan Gayà Matas
Antònia Torrens Jaume
Maria Ordinas
Marc Vidal Bonet

Imprimeix:

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

CONTINGUT

SALUTACIÓ	3
NOTICIES LOCALS	4
ENTREVISTA	6
SALUTACIONS I COMUNICATS	8
ALTRES INFORMACIONS	10
COL.LABORACIONS	12
RELATS BREUS	18

Nota: Els escrits publicats
sols expresen l'opinió dels
seus autors.

La revista no se identifica
necessariament amb el seu
contingut.

Com comprovaran lectors i subscriptors, aquest mes de març, Damunt Damunt ha avançat la data de la seva sortida.

Des del dia en què es publicà el primer número, aquesta revista ha "ajornat" la seva sortida a la darre-ra setmana de cada mes. Els motius eren ben senzills:

a) Incloure el major nombre de "notícies locals" del mes en curs.

b) No coincidir amb la data de sortida de l'altra revista local.

Aquest mes ens hem avançat i és amb motiu de la celebració del Dia de les Illes Balears, que enguany tindrà lloc els dies 4 i 5 de

març a Lluçmajor, i per poder incloure el programa d'actes d'aquesta Diada i Primera Mostra de Cultura Popular de les Illes Balears que també se celebrarà a Lluçmajor i a on estaran presents l'Associació de Premsa Forana de Mallorca i l'Associació de Premsa Local de Menorca amb l'objectiu de donar a conèixer, durant els dos dies, les activitats d'aquests dos col·lectius i la feina que fan.

És el nostre propòsit d'incloure en la revista del proper mes d'abril, informació sobre la Fira i Festa del Pa i Peix, Certamen Poètic Verge de Consolació, la secció habitual de

"Notícies Locals" i... segurament podrem publicar les llistes definitives de les candidatures que han de participar en les properes Eleccions Municipals.

En aquest número, a més d'haver reduït la secció de notícies locals, no hem pogut incloure la secció de poemes i gloses, per no haver arribat a la redacció els originals que d'una manera constant, ens entreguen mensualment els poetes i glosadors col·laboradors d'aquesta revista.

La Redacció.

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 3.000 Ptes.

Nom: .....

Cognoms: .....

Carrer: ..... núm.: .....

Població: ..... C.P.: .....

Banc o Caixa: ..... oficina: .....

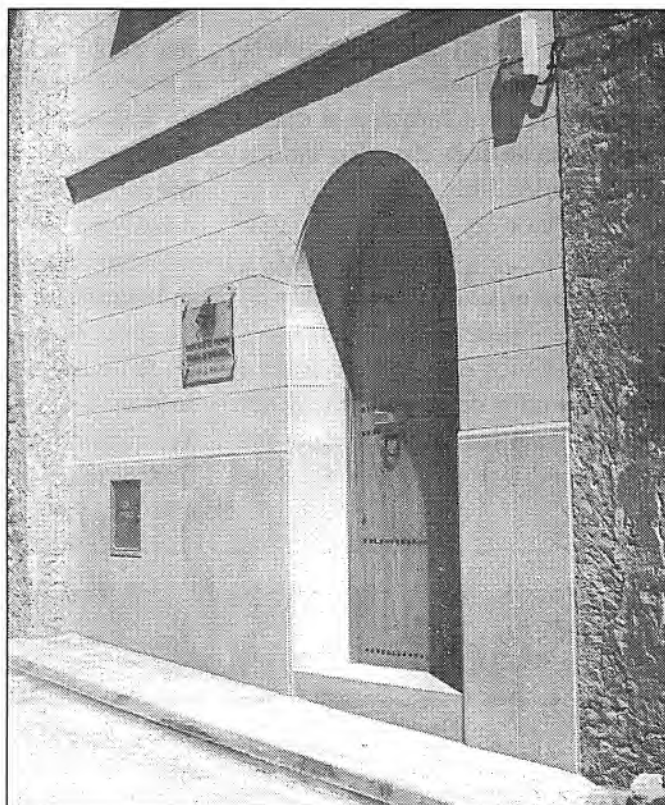
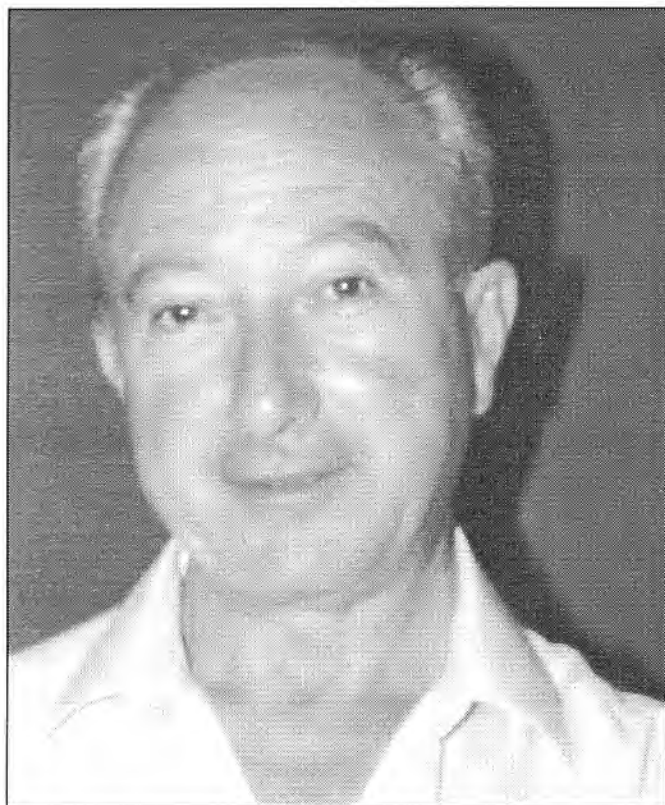
Carrer: .....

núm. de compte: .....

Firma:

**Feu arribar aquesta butlleta a Damunt Damunt, Sant Joan,
Major, 68 o trucau al Tel. 52 61 83**

Carles Costa salva la crisi de la Premsa Forana

Creim que l'actitud honesta i sincera de Carles Costa, president de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca i de tots els membres que formen part de la Junta Directiva de l'Associació i les explicacions i la informació que donaren, els també santjoaners, Miquel Company i Gracià Sánchez, ajudaren a què l'Assamblea Extraordinària que aquesta Associació celebrà el passat dia 20 de Febrer, fos un acte clarificador i ben necessari, que -al final- meresqué l'aprovació i el consens de la majoria de representants de les revistes associades presents en el local del carrer Princesa, que donaren prova de la seva maduresa i esperit democràtic, després d'escoltar les necessàries preguntes i explicacions dels principals protagonistes d'aquesta polèmica desfermada en motiu de la publicació d'un llibre sobre la història de la Premsa Forana i en el que estan treballant Gracià Sánchez i Miquel Company.

La polèmica, que havia trascendit

als mitjans de comunicació (El Día del Mundo 16-02-95), trobà altra vegada ressò en els mitjans de comunicació il·lencs amb aquests titulars:

El Día del Mundo (22-02-95)

Carles Costa salva la crisi de la Premsa Forana i anuncia que no es presenta a la reelecció.

El president evità la divisió de l'entitat en motiu de l'edició d'un llibre.

Va afirmar que "és vergonyós que en les reunions mai ens aproximem al 100 per cent de participació" - "Ens

demanen informació i quan la donam, no venen a escoltar-nos".

"Demana perdó per si he ofès a qualcú".

Diario de Mallorca (22-02-95)

La Premsa Forana supera la seva crisi i recolza a la directiva.

L'assamblea recolza la publicació del nou llibre sobre la història de l'associació.

El clima de divisió quedà diluït.

Nova assistenta tècnica sanitària

El passat dia primer de Febrer va començar a treballar a l'ambulatori de Sant Joan l'ATS Antònia Garau, que procedeix de la Clínica Rotger de Palma.

És la nostra intenció entrevistar a la nova ATS que, des de fa unes setmanes, juntament amb el Dr. Fernández, està compartint l'atenció als malalts de Sant Joan.

La nova plaça-aparcament de Consolació

Després de 16 anys del començament de les obres per acondicionar l'esplanada-aparcament que hi ha a la part de ponent del Santuari de Consolació, aquesta nova "plaça" ha quedat enllestida i podrà servir d'aparcament per als nombrosos vehicles dels visitants que cada any acudeixen a Consolació en motiu de la Festa del Pa i Peix que se celebrarà el proper 26 de març.

El passat dia 25 de febrer es va procedir a la "sembra" d'una grossa olivera de 6.000 kg. de pes. Per dur aquest vell arbre (ignorant si és centenari o mil·lenari), es va precisar un camió-grua, perquè 6 tones són males de moure. Per cavar el clot s'han emprat els gavilans i el càvec. Una excavadora-retro ha fet la feina i ara el poble de Sant Joan té una olivera, el mateix que Palma en té a la plaça de Cort.

El conreu de l'olivera era antigament una de les principals branques de l'agricultura en els pobles de la muntanya. Sant Joan, un poble del Pla, ha estat des de sempre un poble cerealista, però durant els darrers anys s'han anat sembrant algunes oliveres, aquí i allà, igual que se sembren noguers, caquiers o ginjolers. En la contrada de Les Algorfes hi ha una "plantació regular" d'oliveres que calculam és de més d'una quarterada d'extensió i ja està produint unes saboroses olives.

Poemes, gloses i glosadors

Nota de la Redacció: Aquest mes la "censura" ens ha retingut una glosa del Forner Boveta sobre un tema de "rabiosa actualitat" local.

El mateix va passar en el passat mes de Desembre '94 amb la glosa titulada "Wonderbrà", que finalment va "passar" i fou publicada en el mes de gener '95, glosa que posteriorment ha estat reproduïda per altres revistes de Premsa Forana, prova de la qualitat de les gloses del Forner, que "sempre diuen coses" i fan riure a santjoaners i externs.

La meitat dels homes majors de 30 anys tenen el perill de sofrir un infart, segons el professor Miquel Pocoví Mieras

S'ha dit i repetit que no és la falta d'informació sinó la falta de voluntat el que fa que els individus, o sigui un gran nombre de persones facem "oposicions a l'infart" pels nostres costums de fumar, excés d'alcohol, dur una vida sedentària i no practicar qualche exercici saludable i, sobretot, una alimentació sana on no s'abusi dels greixos animals i es decanti per la fruita, la verdura i el peix.

Ara que estam en temps de quaresma, és bo recordar alguns punts de les conclusions on arribà un equip d'especialistes entre els que treballa el professor Miquel Pocoví Mieras, fill de pares santjoaners, responsable del departament de Bioquímica, Biologia Molecular i Cel·lular de la Univesitat de Saragossa.

L'estudi, que va ser realitzat per un equip de metges de Saragossa, pot ésser aplicat aquí amb molt poques variants. És indiscutible que un nivell de colesterol alt (greixos) es pot acumular dins l'interior de les artèries perjudicant la correcta circulació de la sang i provocant malalties cardiovasculars, tant del cor com vasomotors.

Segons aquest estudi i les declaracions que Miquel Pocoví va fer en el seu dia, el que s'intenta és "trobar marcadors genètics que ens permetin identificar a persones que tinguin una predisposició genètica a desenvolupar aquest tipus de malaltia cardiovascular". Si una persona pateix un infart, el seu germà o el seu cosí tenen més possibilitats de sofrir-lo que altres persones estranyes a la seva família genètica.

Ninguns volem estar malalts, el que passa és que falta la voluntat, ens ho cercam i del "nostre pa anam fent sopes".

* * *

El mes que ve parlarem d'eleccions. Ara mentrestant deixem passar la quaresma i més tard reflexionarem sobre aquella frase -sàvia o equivocada- "Cada poble té els governants que es mereix".

Converses amb Rafel Barceló Nigorra (de Son Garrover)

D'entrada he de dir que sent una gran admiració i enveja (de la bona) envers d'aquestes persones que havent complit els 80, 85, 90 o més anys, conserven una bona memòria i lucidesa mental, que els permet recordar els fets i esdeveniments dels que han estat testimonis al llarg de la seva vida. Tot això, independentment de la seva posició social o cultura. Per això quan la casualitat et posa en contacte amb una d'aquestes persones i te n'adones que amb ella hi ha una "veta" o "agre" de dades que no trobaràs en els arxius, fas el possible per entrevistar-la. Així va ser com vaig concertar l'entrevista-conversa amb **Rafel Barceló Nigorra (de Son Garrover)**

-Quan vàreu néixer?

-Vaig néixer dia 5 de juny de l'any 1909.

-Vos diuen "Garrover" o "de Son Garrover" de malnom?

-A mon pare li deien Rafel Barceló Salvà i era germà d'en Tomeu Barceló Salvà que era es sogre de Na Mulinera den Joan Garrover.

-I a la vostra mare que li deien?

-Mumare era na Catalina Barceló Nigorra i era germana de 7.

-Qui eren aquests concos vostres?

-N'Arnau era casat amb una "Estamborera", en Miquel, que era Guàrdia Civil, va estar a Sineu i morí a Santa Margalida, en Joan, que era casat amb una Pica i era es padrí des Selleter Pico, na Francisca que era casada amb un Bruí, sa mare d'en Joan Bofegat també era germana de mumare, sa tia Maria que es casà amb en Cosme Sol, sa tia Margalida que era casada amb es Coix de Son Pericàs.

-Tots aquests eren "Garrover"?

-Els deien Garrovers i havien nat a Son Garrover d'en Parric.

-En Joan Bofegat va ser un homo molt popular?

-En Joan Bofegat estava casat amb una des Molins i era cunyat del Sabater Coix i d'en Francesc des Molins. Sa mare d'en Joan Bofegat era germana de

mumare i son pare era un germà d'en Guiem Fuiana de madò Mariona.

-Qui era es Coix de Son Pericàs?

-Es Coix de Son Pericàs era de nom Guillem i era casat amb la meva tia Margalida i era es repadrí d'en Sebastià Monjo de davant ca's forner Boveta i d'en Tià d'es Carreró. Havia perdut una cama a la Guerra Carlista. Era un homo que duia una cama de fusta. Vivia en es Barracar, en es carrer Ermità. Tenia una caseta a Sa Baronia.

-Aquest mutilat de la Guerra Carlista devia ser Guillem Gual de llinatge, encara que tothom li digués es Coix de Son Pericàs?

-Jo vaig fer de figueraler amb aquest homo coix i guanyava en tot es "mes de ses figues" un calçons. En aquest temps uns calçons valien 1 pesseta o 6 reals.

-De tots aquests de Son Garrover el més popular devia ser l'amo Arnau que era casat amb una vilafranquera?

-Era un bon glosador i tenia molt bona veu. Tots es de Son Garrover tenien molt bona veu. Això va per famílies. Es Tunions també tenien tots molt bona veu, tant na Margalida, com en Pau, en Miquel tots tenien molt bona veu... quan cantaven damunt s'era dins so n'Amonda podies escriure ses paraules tan bé cantaven. És com es Duminers, tots també han tengut bona veu. Aquest Miquel Duminer de Son Gualet tenia molt bona veu i en Guillem Dominer viudo de na Maria Gosaba també té una veu molt bona.

-Deixem de moment la família i parents. Qui tinguéreu de mestres?

-Primer vaig anar amb un mestre de Llorito, era un homo vell i ensenyava poc. S'Escola era en es carrer de Sa Lluna, a Can Pep Jordà. Llavors vaig anar amb en Rosselló que era molt bon mestre.

-Ensenyava molt es mestre Rosselló?

-Ensenyava molt i pegava molt, esquinçava vergues cada punt. Deia als mateixos al.lots "tu me duràs una verga" i aquell per tenir bo amb so mestre li

duia una verga.

-Com era es mestre Rosselló?

-Duia mostatxos. Tots els empleats d'es Govern duien mostatxos. Començant pel saig, els carabiners, caminers... Tots era obligat dur mostatxos... Crec que el saig vell va dur mostatxos fins que se morí.

-Es mestre Mas son pare del Rector Mas està retratat amb barbó, però ignorava que això d'es mostatxos fos obligatori.

-Es Secretari de s'Ajuntament abans de Don Xim de Cas Notari, que era es sogre d'En Muntaner, crec que també duia barbó. Era l'amo de Son Font abans d'establir-se.

-He sentit contar coses contradictòries d'aquell secretari Nicolau...

-Devia ser bona persona, perquè me contà en Miquel Buraixó fill de madò Mena i cunyat des teu conco en Biel de Son Castanyer, que aquest secretari o sigui es sogre d'en Muntaner, a tots els veïnats de Son Font, Es Pujol i de Can Estades per avall sols no pagaven contribució i era perquè el secretari l'havia rebaixada a tots els veïnats.

-Quines altres coses recordau de quan éreu nin?

-Me'n record de quan feren sarri en es Rector Niell. Tot ho mogueren es grossos d'aquí. Els quatre amos i es que comandaven. No anaven d'un extern i tanmateix sempre han vingut externs per fer les coses.

-Com és això?

-Per fer les coses un poc grosses o importants varen fer venir homes externs. Mestre Pep Turricano que era de Felanitx, per fer les principals cases. Per treure pedra feren venir mestre Cleto, per fer marges feren venir mestre Antoni Solleric...

-Anem per parts. Parlem primer de mestre Pep Turricano.

-Mestre Pep Turricano va fer Can Soler, Ca Don Melcion, ca l'amo en Biel de Son Pericàs, ca l'amo en Joan de Sa Posada... i segurament altres.

-Can Soler en el carrer Belisari, ca

Don Melcion en es carrer Fra Lluís Jaume i ca l'amo en Biel de son Pericàs també, però on és ca l'amo en Joan de Sa Posada?

- Es padrí de s'apotecari Don Ramon li deien de "Sa Posada" i per cert conten que era una família molt rica, tenien Horta, Sa Pleta que les deixà es capellà Monjo i moltes més finques. Conten que quan feien aquestes dues cases d'es carrer Consistori, ca l'amo en Joan i ca don Climent, que va fer mestre Pep Turricano, hi havia una cisterna molt gran i un dels picapedrers havia sentit dir que aquella família per por de que els robassin l'or, feia molts d'anys que havien tirat totes les "alaques" dins la cisterna. Arribat el moment de buidar i netejar la cisterna, aquell picapedrer que havia sentit contar lo de l'or, s'oferí voluntari per entrar-hi. Al cap d'una estona d'estar-hi i després d'haver-se omplit les butxaques, digué en el de damunt: "Estirau que m'ha plegat fred". Així va ser com aquest picapedrer va poder comprar unes quantes finques. Amb l'or tret de dins la cisterna de "Sa Posada" va tenir molt bon pagar.

L'edifici "Centre Catòlic i Església Parroquial" són posteriors a aquestes obres?

-Jo crec que sí i crec que les va fer mestre Antoni Curro. Per cert t'han dit mai qui va tragar les pedres d'es portal de l'església del carrer Major?

No en tenc ni idea.

-Quasi tot el material per fer l'església el traginaren carreters voluntaris, però per tragar les pedres del portal major que cada una pesa 1.900 quilos, no hi va haver cap traginador voluntari que tingués coratge per dur-les. Les pedres les duien de Binissalem. Anaren a cercar en Joan Capellet que tenia un mul molt bo, un mul que no n'hi havia cap com es seu en el poble. El Rector li va dir si tenia coratge de tragar aquelles pedrottes des de Binissalem. En Joan Capellet va dir al Rector: "Si me pagau lo que val sa feina i me carregau es carro, jo tenc coratge de dur-les". En Joan era molt bon tragar i tenia molt bon mul. Una altra vegada va tragar un molí de ferro de Son Gurgut fins a Ciutat. Es molí era de l'amo en Joan Rotget.. Feia 2.000 quilos i pico. En Rotget i en Capellet feren tracto per 18 duros. Es dia a-

bans del viatge, en Capellet dugué el mul en es ferrer i li va fer posar claus nous a ses ferradures. A ses Costes de Maià es mul treia espines de sa pedra viva, però arribaren bé a Ciutat. Quan va ser a Ciutat li digueren: "Voleu gonyar 18 duros més i dureu es molí fins Andratx?". En Joan Capellet els contestà: "No, no perquè es mul m'ha dit que no en vol pus".

Tornem al que m'heu dit primer d'aquest extern que feren venir?

-Feren venir mestre Cleto per treure pedra i fer barrobins i a mestre Climent de Porreres per acerar es picons.

I mestre Antoni Solleric?

-Quan havien de fer la paret o marge que separa el cementeri vell del nou no hi havia cap marger d'aquí que tingués coratge de fer-la. Era batle Don Toni Bauzà de Cas Notari i feren venir mestre Antoni Solleric que era de Sóller. Quan acabà el cementeri a Cas Notari li feren fer marges de vers Es Pujol. Les feia a velló (0'25) el metre. La seva dona li feia de mosso.

No se va quedar a viure aquí com el ferrer Climent?

-Sí, mestre Antoni Solleric va quedar a viure i morí a Sant Joan. L'amo Bernadí Burixó, un dia que mestre Solleric feia feina devora el camí li va fer aquesta glosa:

**Mestre Antoni Solleric
mollador de barrubins
feia es forat ben endins
perquè fes bon esclafit.**

En es marges d'Es Pujol hi va fer feina dos o tres anys. Primer treia les pedres i llavors feia ses parets.

Qui eren els al.lots que anaven escola amb vós que més destacaven?

-Es majors de s'escola eren:

En Pedro d'es Sindicat, en Llorenç d'es Pujol casat en Es Rafal; s'altre Llorenç des Pujol casat amb na Gana, en Miquel Fideuer de Na Parreca; en Gaspar de Maià; en Llorenç d'es Sindicat i... en Bernadí de Son Dexotta... aquests eren es majors de s'escola d'en Rosselló i llavors ja venien ets altres. D'aquests majors, un dia cada un eren ets encarregats de fer escola en es petits. Si hi havia una pregunta que havia d'esser premiada anaven an es mestre Rosselló.

On féreu el servei militar?

-A Larache, però va venir el Rei i en

Largo Caballero i mos alliberaren d'un any de servici.

-Com era la vida per allà?

-Dins Larache hi havia cases de 6 o 7 pisos, però ses cases d'es moros eren de fusta...

-Estàveu mesclats amb els moros?

-Se prohibia mesclar-mos amb els moros.

-Què féieu allà?

-Jo era d'ametralladores... Era l'en-carregat d'un mul i carregàvem el mul amb l'ametralladora i anàvem a fer pràctiques de guerra en el desert... Hi havia vegades que féiem 22 kgs. a peu... amb els muls dúiem llenya, petroli, menjar i anàvem a Tesenin on hi havia una presó de moros.

Hi havia altres santjoaners amb vós?

-Si amb jo estaven en Bartomeu Nigorra (Petrer), casat amb una Barona i en Tomeu Mora, (Es Barberet) el padrí del municipal. Quan entrà la República mos trobàvem allà.

Què va passar quan entrà la República?

-Quasi just ho coneguèrem els diumenges amb l'anar a missa... Abans d'entrar la República els diumenges i festes tothom formava i anàvem a missa. Quan entra la República la corneta tocava

A missa quien quiere ir a missa no va Dios

i entrada la República sols anaven a missa qualque oficial i molts pocs soldats... un perquè era capellà o frare, molts pocs.

Parlem ara de la feina que heu feta

-Abans d'anar a fer el servei guanyava 3 pessetes cada dia, de sol a sol... Jo anava a jornal amb l'amo en Rafel de Gosaubà. Això era l'any 1926... Mestre Jaume Cotonet, mestre Miquel Sebio, el Rei Herodes també guanyaven un duro.

-Se treballava de sol a sol?

-Sí i a les 10 i mitja se fumava 10 minuts o un quart i s'horabaixa ens posàvem a la una i mitja en s'hivern i a les dues en s'estiu.

Moltes coses són les que ens contà l'amo en Rafel de Son Garrover, les quals pensam publicar en una altra ocasió.

Miquel Florit Huguet.

COMUNIDAD AUTONOMA DE LAS ISLAS BALEARES

*Salutació del President de la Comunitat Autònoma amb motiu
de la commemoració del Dia de les Illes Balears*

Tothom a Lluçmajor

Dotze anys d'autonomia són ja una fita important que jalona el camí de recuperació de la nostra identitat com a poble. Els pròxims dies 4 i 5 de març els ciutadans de les Illes Balears commemoram dotze anys d'Estatut d'autonomia, dotze anys d'autogovern. I ho celebrarem a la vila de Lluçmajor, justament el "lloc major", on el rei Jaume III va perdre la vida defensant el Regne de Mallorca. Aquesta és la festa de totes les Balears on tots ens retrobam amb la nostra història i reclamam l'enfortiment de la nostra vocació com a país.

Els dotze anys d'autonomia tenen, com tota obra humana, llums i ombres, moments d'eufòria i moments de desencís. Probablement, tots pensàvem fa alguns anys que el camí seria molt més fàcil. Però és un camí pedregós, amb dificultats i, de vegades, sembrat de re-cels i desconfiances des dels poders centrals cap a les comunitats autònomes.

És cert que, durant els dotze anys darrers, les Balears s'han situat com a capdavanters en el món de l'economia i del progrés. Que som l'única comunitat espanyola que reuneix totes les condicions per figurar entre les comunitats europees més avançades. Però, així i tot, hem de ser inconformistes. Hem d'aspirar a molt més.

Tenim davant un gran repte: aconseguir que es faci justícia amb les nostres Illes. Des de fa alguns anys feim feina per trobar un sistema que elimini les dificultats de la insularitat. Per poder competir en igualtat de condicions amb la resta de regions continentals. Es tracta de facilitar l'arribada d'empreses de tecnologia nova i neta, adequar la fiscalitat per a les empreses de les Balears, millorar la competitivitat de l'agricultura, reduir impostos sobre con-

sums que són bàsics i garantir la qualitat de vida per a tots els ciutadans.

I no ho demanam per tenir privilegis. Ho demanam per justícia. Pel fet de ser illes no hem d'estar en inferioritat de condicions respecte a la resta de ciutadans espanyols. Ara, el Projecte de règim econòmic i fiscal ja està en el Parlament. Però, fins que no sigui aprovat definitivament per les Corts Ge-

nerals ha de passar encara moltes dificultats. Hem de vèncer molts d'entrebancs, hem de superar moltes incomprendions. Per això, fa falta més que mai la unió de tots i la conjunció d'esforços per aconseguir allò que consideram just i necessari per al futur de les Balears.

I celebrem aquests 12 anys d'autonomia amb un esperit festiu. La Prime-

Estimat Amic:

És un Gran honor per a tots els Donants de Sang de Mallorca, comunicar-te que el Govern Balear, en el seu Consell de Govern del passat dia 9 de Febrer, prengué l'acord de concedir la MEDALLA D'OR DE LA COMUNITAT AUTONOMA DE LES ILLES BALEARS, als Donants de Sang de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

L'entrega de la Medalla d'Or tindrà lloc durant l'Acte institucional del Dia de les Illes Balears, que es celebrarà a Lluçmajor el proper diumenge dia 5 de març.

El lliurament de la Medalla es produirà una vegada acabada la Missa que tindrà lloc a partir de les 11 hrs. a l'Església Parroquial de Sant Miquel.

Està previst que més de quinze mil donants participin en aquest acte. Els Donants estiran representats pels presidents de les germanats de Mallorca, Víctor Gistau, Menorca, Onésimo Bagur i Eivissa Formentera Antoni Torres.

Com a convidats d'honor assistiran els membres de la Junta Permanent de la Federació Nacional, que presideix Martín Manceñido. Cada donant de Sang rebrà a títol personal i en el seu domicili un diploma signat pel President Gabriel Cañellas. També et diré per a la teva informació que el dissabte dia 4 està previst que els membres de la Permanent de la Federació Nacional de Donants, de la que Víctor Gistau n'és el Vicepresident, celebrin en els locals de la Germanat de Mallorca una reunió ordinària, que començaria a les 10 hrs. del matí. Esperant una vegada més la teva col·laboració i ajuda, esper poder-te saludar a Lluçmajor el proper dia 5 de Març.

Reb una forta abraçada.

Ferran Martínez
Gabinet de Comunicació.

ra Mostra de Cultura Popular i nundarà els carrers de Lluçmajor amb un ambient de festa, on seran presents els cavalls de Menorca, el folklore més arrelat de les Pitiüses; el tir amb fona, els cossiars, els cavallets, els grups musicals, els xeremiers, els caparrots i dimonis de totes les illes. Una autèntica mostra de les tradicions que hem heretat dels nostres avantpassats i que tenim la responsabilitat d'apreciar i de mantenir. Som hereus d'un tresor i no el podem malbaratar. L'hem de cuidar i l'hem d'estimar.

I per recordar el darrer rei de Mallorca, que regnà amb la sang de l'esperança els nostres camps, Lluçmajor es vestirà de festa major per lliurar de manera solemne la Medalla d'or de la Comunitat Autònoma als donants de sang de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, en reconeixement de la seva tasca generosa, altruista, solidària i humanitària. Donar sang és donar la part més personal i pròpia de cada persona. Donar sang és donar vida.

Amb aquest esperit, jo convid a tots els ciutadans de Formentera, Eivissa, Menorca i Mallorca a participar en els actes commemoratius del Dia de les Illes Balears. Perquè som un poble que sap valorar la recuperació de les senyes que marquen la seva identitat, però, per damunt de tot, sap que la solidaritat i la unió han de marcar el rumb de futur.

Gabriel Cañellas Fons.

L'entrega es farà efectiva durant els actes solemnes del Dia de les Illes Balears, el pròxim dia 5 de març a Lluçmajor

El Govern concedeix la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma a les Germandats de Sang de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera

El Consell de Govern de la Comunitat Autònoma ha acordat concedir la Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma d'enguany a les Germandats de Donants de Sang de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, en atenció a la seva tasca solidària, altruista i humanitària. Els tres acords -un per cada Germandat de Donants- especifica les raons particulars de cadascuna d'elles que la fan mereixedora de la màxima distinció de la Comunitat Autònoma. (Adjuntam el text corresponent a la Germandat de la teva Illa).

L'entrega de les Medalles d'Or tindrà lloc durant l'acte institucional del Dia de les Illes Balears, que se celebrarà a Lluçmajor diumenge dia 5 de març.

Medalles d'Or.

Recordam que, fins ara, són Medalla d'Or de la Comunitat Autònoma les següents personalitats o institucions:

La primera Medalla d'Or, categoria especial, s'atorgà en 1983 a Sa Majestat el **Rei Joan Carles**.

El 5 de desembre de 1983 s'atorgaren les Medalles d'Or a l'escriptor **Llorenç Villalonga** (a títol pòstum), al fillol **Francesc de B. Moll** i al poeta **Marià Villangómez**.

Les Medalles d'Or de 1984 es concediren a **Sebastià Garcias Palou** i a **Guillem Colom Casanovas**. El primer per la seva dedicació a la investigació teològica i històrica -en especial de l'obra de Ramon Llull- i el segon perquè era reconegut internacionalment pels seus treballs sobre micropaleontologia.

L'any 1985 la Medalla d'Or va ser concedida a **Nicolau Cotoner i Cotoner**, Marquès de Mondéjar "per haver deixat en molt alt lloc el nom de Balears, des de la seva dedicació permanent a la Casa Reial".

L'any 1989 es concedí a l'empresari eivissenc **Vicent Juan Guasch**, un dels pioners de la indústria turística eivissenca.

La Medalla d'Or corresponent a l'any 1990 es va concedir al pintor solletric **Juli Ramis**, en atenció a la importància de la seva obra dins els corrents artístics universals.

En 1991 va ser atorgada a **Mn. Bernat Julià Rosselló**, en reconeixements dels seus mèrits dins el món de la música, i al Sr. **Josep Coll Bardolet**, en reconeixement als seus mèrits en el camp de la pintura i de la música.

L'any 1992 la distinció va recaure en l'industrial menorquí **Pedro Montañés Villalonga**.

La Medalla d'Or de 1993 va ser concedida a l'eivissenc **Bartolomé Marí Marí**, en atenció als mèrits contrets en la pràctica de la docència i la sanitat balear.

En 1994 s'atorgà les Medalles d'Or de la Comunitat Autònoma a les **Comunitats Balears a l'Exterior** "per mantenir l'amor a les nostres illes des de terres llunyanes".

L'Espill interior (Joc psicològic)

El joc de l'Espill interior no és una invenció meva, però l'estil i la interpretació que en faig sí. El veig com el primer fruit sortit de la meva **fruitera utòpica** de Vilafranca, que casa nova i casa vostra si és que hi ha cases d'algú. Vull dir que aquesta vila ha fet possible que em decidís a portar a la pràctica alguns dels projectes que fa temps em bullen a la ment. I aquests projectes són com els fruits que us puc donar.

Jo de petita volia ser dibuixant, entre altres moltes coses que vaig voler anar essent. Després, mentre estudiava Filosofia a la Facultat volia guanyar-me la vida llegint. Volia ser "llegidora", i res pus. Res d'escriure, ni traduir, ni donar classes. No ha pogut ser i fa anys que em guany les sopes, i altri, donant classes. Però es veu que amb això no en tenc prou. No em conform ser professora. Encara vull ser "llegidora" i poc a poc ha anat una manera especial de ser-ho. També m'agrada fer anàlisis grafològics, però encara hi tenc poca pràctica. En canvi "lectora de dibuixos" fa anys que ho sóc. I dels dibuixos de l'Espill Interior en fa 4. Pot semblar exagerat però crec que ja n'han passat uns mil per les meves mans. Segons confessen les persones a qui els he llegit a vegades ho faig molt bé i altres no tant. A vegades els he ajudat i altres no. Però això és com tot... Unes vegades ens surten les coses millor que les altres.

Per què vaig decidir-me a anar als

mercats?

Si un creu que sap alguna cosa i no la treu, perquè ho fa o perquè la diu, al bell mig de la plaça, no pot posar a prova la seva veritat i la seva eficàcia. I jo ho volia fer.

Per què dic que faig "lectura de dibuixos" i no adivinació a través dels dibuixos?

Per a mi, abans, "llegir" volia dir interpretar i comprendre uns signes gràfics i pronunciar-los mental o oralment, en qualche llengua més o manco coneguda, però s'oblidava del plaer que sempre m'havia produït passar la

vista per damunt rètols o textos escrits en rus, xinès o àrab, llengües que no conec gens ni mica, o en grec, del que tenc unes mínimes nocions. Ara veig que m'agrada llegir el dibuix o traçat de les lletres i em produïa una estranya satisfacció deixar que la meva ment s'omplís del misteri d'aquelles informacions desconegudes per mi. I en el cas del grec encara m'agrada llegir en veu alta i no tota correcció, crec, textos dels que no entenc gaire cosa.

És ara que comprenc que els humans podem "llegir" tot el que veim (o sentim). Els nostres ulls i/o cervells poden omplir de significació tot el que els hi arriba. I així deim que val més una imatge que mil paraules, i parlem de llegir el Gran Llibre de la Taura, o els ulls d'una persona estimada. Avui dia tot-hom sap que són l'ex-

pressió corporal i el llenguatge dels gestos. Sabem de gent que pot "llegir" les ratlles de les mans o el vol de les aus. Altres "llegeixen" les estrelles... i no s'acaba mai de trobar coses que uns o altres poden tenir com a molt significatiu.

Des que he sortit al carrer per "llegir" els dibuixos que em fa la gent, aquesta activitat de llegir té per a mi un contingut més ample que mai. Em semblaria una pèrdua creure que només es poden llegir lletres o xifres. La meva filleta de tres anys pronuncia "lletra" i "estrella" com la mateixa pa-

raula. Ella sí que sap!

Quina utilitat pot tenir el joc de l'**espill interior**?

Quan un es mira a un mirall ho pot fer per moltes raons: informar-se, canviar-se, resaltar o amagar qualque detall o aspecte del seu rostre, o del seu posat? (I pot ser encara serveix per a més coses en les que jo no he parat esment).

El "**mirall interior**" també serveix per a aquestes mateixes coses: o informar-se de com és un o treballar com un vol arribar a ser, pareixer o actuar.

Jo parteix del principi de que el que es mira a un mirall, físic o no, és perquè s'agrada o aspira a agradar-se més. El mateix passa amb el meu joc del "mirall interior" que vendria a ser una versió moderna del mirall de la madastra de na "Blanca Nieves", però sense més màgia que la que nosaltres l'hi poguem posar.

El que s'agrada a si mateix és feliç i jo crec que cada un de nosaltres ho vol ser. Aquest és un dels objectius bàsics de tantes religions, sistemes morals i filosofies, antics i moderns, que ja és tòpic parlar-ne. A mi m'agradaria pensar que el "joc psíquic" que un estic proposant pot servir per a apropar o agrandir un poc més aquesta felicitat entre els que hi participen. I si això és demanar massa al manco vull esperar que passin uns moments entretinguts o relaxats dibuixant, inclús aquells que diuen que no els agrada o que no saben dibuixar.

Mentres escrivia això no parava de sentir amb la meva oïda interna una cobleta que vaig aprendre de nina i la vull compartir amb vosaltres perquè ella resumeix molt del que vos he volgut trasmetre amb les meves paraules:

Es mirall que jo em mirava
anit passada el rompé,
l'he romput i no en tenc altre,
ara amb que em miraré?
Amb sa cara de s'al.lota
que és es mirall vertader.

Antònia.

Qui és n'Antònia?

Tots nosaltres, si bé no totes les setmanes, si en moltes ocasions hem fet una volta per la plaça en el dia de mercat. També hem visitat en alguna ocasió el dilluns de Manacor, el dimecres de Sineu, el dijous d'Inca, el "baratillo" de Ciutat i altres mercats de Mallorca. I hem comprovat que de cada dia hi ha més venedors i més varietats d'articles en els nostres mercats.

Sols en documentals he vist el que són els zocs àrabs i els mercats orientals, que tant m'agradaria visitar.

Fou un dia del passat mes d'agost. Era un dimecres en que la plaça no estava de gom a gom de venedors i tampoc eren molts els pressumptes compradors que deambulaven per la plaça. Allà estava aquella noia, asseguda a una cadira petita, llegint un llibre. Vaig passar per davant ella. Al seu costat una taula petita i damunt la taula un mirall amb el següent rètol:

L'espill interior

(Joc psicològic)

No sé com iniciàrem la conversa. Sols sé que la màgia d'aquella "vendedora" insòlita, me captivà des del primer moment.

Mai, amb el meu trescar pels mercats, havia trobat una persona que intentàs vendre... paraules, idees, poesia, fantasia, felicitat...

Al dia següent ens trobàrem en el mercat de Sant Joan.

Qui és n'Antònia?

Sols unes dades pels nostres lectors, perquè el qui és ella i el que ella vol trasmetre, queda reflectit en el seu escrit.

Antònia, natural d'Eivissa, és llicenciada en Filosofia i ha treballat de professora a Ciutat. És mare d'una nina de tres anys, com explica en el seu escrit. És una persona que val la pena conèixer. Actualment resideix a...

Per què Antònia escollí un poble com a residència?

Per què als pobles, la gent es solidària. Les ciutats i Ciutat (Palma) no és una excepció, són un altre món.

Antònia en recorda una trista experiència: un vespre, caminant per un carrer cèntric, inesperadament, sense mitjançar paraula alguna, fou atacada per un desconegut. No era un intent de robatori o de violació. Era una agressió salvatge i absurda. Antònia va creure que aquell desconegut la mataria. Tot això en un carrer cèntric, davant un bar i davant la mirada passiva, indiferent i egoista d'altra gent que optà per no intervenir, per no aficar-s'hi, fent el sord als crits d'auxili de n'Antònia.

Antònia té motius per sentir pànic a la vida de les grans ciutats. Per això escollí... Un poble on hi creixen bons fruits i sobretot hi ha unes persones de bon cor, on ha trobat uns veïnats que la saluden i estimen.

Carnaval '95

Ben convençuts de què una imatge val per mil paraules, teníem preparat per aquest número de març, un extens reportatge fotogràfic sobre la Rueta Infantil, Rua, enfrontament de "moros i cristians" i Enterro de la Sardina, fotografies que pel seu "colorit i vistositat" havien de suplir les seccions que manquen aquest mes. Per circumstàncies que no vénen al cas -una petita fatalitat- els reportatges s'han perdut. Ho sentim molt.

La Rua Escolar, que tan bé cuiden professors i mares, l'originalitat de la gent del 3-2, que cada any ens sorprèn amb una nova "experiència" plena de moguda i totes les manifestacions, en comparsa i particulars, d'aquest Carnaval 1995, mereixen les pàgines de la nostra revista.

Els rectors de Sant Joan (ss. XVI-XIX)

Notes biogràfiques (11)

MIQUEL FERRER, trinitari ex-claustrat, ecònom (1847-1853)

La supressió dels convents de religiosos, que a la resta de l'estat espanyol es va fer en dues tongades, el juliol de 1835 i el març de 1836, a Mallorca, per decisió del capità general comte de Montenegro, es va fer tot d'un cop el 12 i 15 d'agost de 1935, deixant a la nostra illa més de 800 religiosos en el carrer. La major part dels qui tenien família passaren a viure amb els seus familiars, un bon grup de majors s'acolliren a la **Real casa de Venerables**, a esperar la mort, i els qui encara podien treballar es dedicaren a la predicació i altres ministeris, o s'incorporaren al servei de la diòcesi en càrrecs parroquials. Vet aquí perquè la parròquia de Sant Joan, després de ser regidor pel Rnd. Francesc Gayà que en els seus anys de joventut havia estat framenor franciscà, exclaustrat l'any 1820, fou regida successivament per altres tres ex-religiosos.

Per cobrir la vacant deixada per la renúncia de l'ecònom Gayà a l'abril de 1847, el dia 10 de maig següent fou nomenat ecònom el P. Miquel Ferrer, trinitari exclaustrat, que en ser desallotjat del convent del Sant Esperit de Ciutat, avui de Sant Felip Neri, havia anat a residir a Inca. (1).

No sabem per quines raons, l'ecònom Ferrer l'any 1848 va vendre l'orgue construït per l'organer Gabriel Thomàs els anys 1810-1816 (2), i va adquirir un orgue de l'església del seu antic convent del Sant Esperit. El comprà per 200 lliures a D. Rafael Salvà, el dugueren en carros a Sant Joan, i el muntaren l'organer mestre Guillem Puig i un altre mestre, que hi feren 5 mesos de feina i cobraren 275 lliures (3).

El 25 de maig de 1849 el bisbe Rafael Manso va fer Visita pastoral a

la parròquia. Havien passat 51 anys des de la darrera visita, que féu el bisbe Bernat Nadal a 30 d'abril de 1798: els bisbes Pedro González Vallejo (1819-1824) i Antonio Pérez de Hiriás (1825-1842) havien tengut maldecaps més greus i tasques més inajornables, i Mallorca darrerament havia passat quatre anys (1842-1848) sense bisbe.

L'ecònom P. Ferrer uns dies abans de la visita havia fet amb molt d'esment l'inventari del temple parroquial i de l'oratori de Consolació. El bisbe, **todo lo halló con el aseo y decencia que permiten los pocos fondos cobrados para las atenciones del culto y fábrica**, i ordenà que, quan els recursos ho permetessin, fos retirat el retaule vell del Sant Crist del Roser - avui conegut com el **Sant Crist de la Sang-** i es fes un retaule nou, i que s'observàs un crui que tenia el campanar, per prevenir un possible enderrocament. A petició de l'ecònom, disposà que, en atenció al petit nombre de preveres que hi havia a la parròquia, les misses que se celebraven a l'oratori de Consolació, quan fos necessari se celebrassin a l'església parroquial (4).

El 13 de juliol de 1853, el P. Miquel Ferrer, nomenat en dies anteriors ecònom de Selva, deixà la parròquia de Sant Joan (5).

MIQUEL ALCOVER ARBONA, trinitari exclaustrat, ecònom (1853-1857)

Per succeir el P. Miquel Ferrer, el 8 de juliol de 1853 fou nomenat ecònom de Sant Joan un altre ex-trinitari, el P. Miquel Alcover Arbona, natural de Sóller, fill de Joan Baptista i Joana Maria, el qual comptava aleshores quaranta-vuit anys (6).

Totes les parròquies de Mallorca celebraren amb grans festes la defini-

ció del misteri de la Immaculada Concepció pel papa Pius IXè, el 8 de desembre de 1854. La parròquia de Sant Joan ho féu els 16 i 17 de juny de 1855, i l'ecònom Miquel Alcover treballà amb entusiasme perquè la diada resultàs molt lluïda. Engalanaren l'església d'un modo extraordinari: la il·luminaren amb més de 730 atxes -una arrova i mitja de cera- i la guarniren amb gran quantitat de rams de flors, naturals i artificials, emmurtaren tot el carrer major i la plaça de l'església, les façanes de totes les cases foren ornamentades amb domassos, cossiols i alimares, llogaren la banda de música de Lluçmajor, i l'ecònom convidà per predicar un dels preveres més notables de l'època, el Rnd. Gabriel Marià Ribes de Pina, fundador de les religioses franciscanes. Els dos vespres hi hagué a la plaça concert per la banda de música i focs artificials (7).

Potser aquestes festes foren una de les poques ocasions gratificants de la breu estada de Mn. Alcover -tres anys i mig- a la parròquia de Sant Joan. Una bona part del temps del seu mandat va ser un continuat i envinagrat conflicte amb l'ajuntament. Un nou canvi polític va produir l'anomenat **bienni progressista** (juliol 1854 - juliol 1856), amb una coalició de progressistes i liberals moderats, i la gresca s'armà de bell nou entre el poder civil i el poder religiós en els diversos nivells de l'estat espanyol. Sembla, emperò, que a Sant Joan l'enfrontament entre l'ecònom i l'ajuntament, més a viat entre l'ecònom i el batle Joan Bauçà, era més per qüestions personals que per ideologia política, a partir d'un incident que, passat el temps, Mn. Alcover contà al bisbe en una carta sense data, escrita certament pel desembre de 1856.

Un bon dia, el batle, **sin previo aviso y sin saber porqué**, convocà el rector a una reunió de l'ajuntament **con los principales contribuyentes, para acordar la separación del sacristán mayor**; l'ecònom s'hi oposà porque se trataba de colocar un sujeto que poco antes había acabado de cumplir la condena de estar bajo vigilancia de las autoridades sobre robo sacrílego cometido en esta parroquia; el batle, en veure's contrariat, **prorrumpo con un turbión de invectivas indignas y odiosas, marchándose y diciendo que si está enfermo no quiere que (yo, l'ecònom) le lleve los Sacramentos. De aquí nace la guerra atroz del Sr. Alcalde contra el ecònomo** (8).

Amb tot i això, la documentació d'aquests conflictes proporciona algunes notícies interessants i curioses sobre les relacions entre l'ajuntament i la parròquia, i sobre aspectes de la vida quotidiana de la vila cap a la meitat del segle XIX.

Per aquelles saons, l'escolà, diumenges i dies feiners, tocava la campana a les tres i mitja del matí, i a les quatre començava la missa primera. Per les Quaranta Hores de Cinquagesma de 1855, l'ecònom va decidir començar la jornada amb l'exposició del Santíssim a una hora un poc més tardana i tot seguit celebrar la missa primera. El batle el dia 27 de maig va enviar a l'ecònom aquesta advertència: **Las varias quejas que han llegado a mi noticia de los vecinos... por no haberse celebrado estos últimos días la primera misa a la hora acostumbrada, causando a los mismos transtornos y murmuraciones de consideración, ha dado lugar a que me dirija a Vd., esperando que tanto mañana como los días sucesivos dispondrá que se celebre aquella a las cuatro de la mañana, por exigirlo así la comodidad y utilidad de mis representados...**

El dia següent, 28 de maig, l'ecònom no havia contestat i l'ajuntament es reuní i acordà remetre a l'ecònom

aquest manament: **Como el toque de la primera misa sea la hora señalada para empezar los jornales, y para emprender viajes y otras cosas necesarias en los festivos... en atención a que al parecer se burla Vd. de las disposiciones de la Alcaldía, se manda: que... todos los días... hasta el 29 de septiembre se empiece a tocar las primeras oraciones de la mañana a las tres y media... y celebrarse la primera misa, al menos los días festivos, a las cuatro de la mañana...; que la última misa en los días festivos se celebre a las once de la mañana, y que, en señal de que es la última, se den con la campana mayor veinte golpes o toques para que nadie pueda alegar ignorancia.**

El dia 30 l'ecònom va respondre als dos comunicats. Al batle li deia: **Acabo de recibir el oficio de Vd. de fecha 27 p. pdo... sobre trastornos y murmuraciones de consideración que dice Vd, por no haberse celebrado la primera misa a la hora acostumbrada, y en su contestación digo:... que previamente tomé informe de dos sujetos de carácter y, a mi juicio, los más autorizados de este pueblo..., quienes me dijeron ser ésta la práctica constante (en dies de Quaranta Hores). I a l'ajuntament:... digo a esa municipalidad...: 1º No puede disponerse de las campanas de la parroquia con destino profano sin orden expresa del Sr. Obispo. 2º Leyes sinodales y ordenaciones de Santa Visita me ponen a la vista sabias disposiciones... para bien del pueblo en punto a misa primera y última.**

El 7 de juny següent, l'ajuntament acordà enviar còpia de la correspondència cursada entre l'ajuntament i l'ecònom, a la Diputació provincial i al Sr. bisbe, **para que manden a aquella autoridad eclesiástica que... trate de cumplir los acuerdos de este Ayuntamiento siempre que aquellos miren al bien público.**

La resposta del bisbe, D. Miquel Salvà i Munar, no es feu esperar. A 11

de juny escrivia a l'ajuntament: **He visto con sentimiento... que ese cuerpo municipal se ha mezclado en asuntos que de ninguna manera le competen, disponiendo en términos muy extraños de unas campanas cuyo único destino es convocar a los fieles para las funciones religiosas, y formulando disposiciones acerca de la celebración de misas en que sólo debe entender el Pastor de esas almas. Espero que en lo sucesivo se abstendrá ese cuerpo de molestar la atención de la autoridad eclesiástica del pueblo con exigencias infundadas...**

La Diputació provincial va demanar un informe a l'ajuntament i aquest en sessió del 29 de juny donà la següent informació, tan rica en notícies sobre la vida quotidiana del poble: **Que las misas en este año no se han celebrado ni se celebran, tanto los días de trabajo como los festivos, a la hora de los otros años, con grave perjuicio de los intereses del pueblo y en particular la primera o sea del alba. Que el toque de las campanas ha servido desde tiempo inmemorial para arreglarse los jornales, a saber, el toque de la primera misa o sea oraciones de la madrugada sirve para empezarse los jornales de aquellos que van mantenidos a costa del dueño que los ocupa. Otro toque de campana a las cinco y media sirve para los segadaores en tiempo de siega y otros trabajos. Y finalmente el toque de otra campana a las 7, 11 i una de la tarde según la estación, sirve para empezar ya medios jornales y a jornales enteros que se tienen sin siesta. Que estos últimos toques los paga el Ayuntamiento... y que los demás, como fueren tan antiguos y a una hora tan perentoria, el pueblo los había tomado ya como señal precisa para andar a los jornales. Vet aquí que la hora cómoda per als nostres avantpassats per començar el jornal era les tres i mitja del matí. Encara que es tracti de l'hora solar, es veu que eren ben dematiners.**

(9)

Passà més d'un any, i el foc colgat dels ressentiments, sembla que per ambdues parts, es tornà encendre per la festa de la Puríssima de 1856. El batle i alguns regidors assistiren en incorporació a l'ofici del matí i a les vespres i processó de l'horabaixa. L'ecònom va percebre en les autoritats municipals actituds irrespectuoses, i dirigí cap el banc de l'ajuntament mirades de reprensió. A la sortida de la funció de l'horabaixa, l'ecònom i el regidor Miquel Company, enmig de la plaça, s'embolicaren en un combat verbal que va acabar amb crits i mútues paraules ofensives. El batle, que era per allà, va manar a un i altre que callassin i es retirassin a ca seva, i l'ecònom va plantar cara a l'autoritat municipal. Aquest denuncià el fet al Governador, demanant-li que actués en defensa de l'autoritat ultratjada, i denuncià l'ecònom al Jutge de Primera Instància de Manacor, **por desacato**. Mn. Miquel Alcover, per la seva part, manifestà al bisbe que havia actuat complint el seu deure de corregir unes actituds irrespectuoses i públicament escandaloses de les autoritats municipals. Un grup de santjoaners - 73 dels 101 veïns amb dret a vot - dirigiren al Governador una exposició en defensa de l'ecònom, i el 26 de gener de 1857 el Jutge de Primera Instància,

considerando que las actuaciones practicadas no aparece que el expresado Sr. Cura faltase de modo alguno a la obediencia y respeto debido, sobresegué les actuacions, **por no producir prueba alguna que justifique de ningún modo su perpetuación (10)**.

Normalitzades les relacions entre l'Església i l'Estat després del bienni progressista, es convocaren oposicions a rectors per a les parròquies vacants, entre les quals s'hi comptava la de Binissalem. El P. Miquel Alcover hi concorregué i fou nomenat per la reina Isabel II rector d'aquesta parròquia, el 24 de febrer de 1857. Morí ocupant el mateix càrrec, el 27 de desembre de 1879 (11).

Josep Estelrich i Costa

NOTES

1. ADM (Arxiu diocesà de Mallorca), III/161/83.- Notau bé que aquest P. Miquel Ferrer, trinitari exclaustat, no és el cèlebre . Miquel Ferrer i Bauçà (1770-1857), també trinitari, defensor abrandat de l'absolutisme, fundador de les Religioses terciàries Trinitàries i fundador-redactor del **Diari de Buja**.

2. Vegeu **DAMUNT DAMUNT**, nro.

44 (gener 1995), pàg. 18

3. APSJ (Arxiu parroquial de Sant Joan), **Llibre de l'Obra**, 34.2, fs. 1-1v. 8.

4. APSJ, **Llibre de visites**, 21.4, fs. 68-75v. - ADM II/161/90.

5. ADM, III/161/92.

6. ADM, III/161/93.101.

7. Crònica del **Diario de Palma**, nro. 199 (18 juliol 1855). Transcripció de P. SAMPOL RIPOLL a **Documenta**, nro. 126, pàgs. 49-51.

8. ADM, III/161/101.

9. Per les sessions de l'ajuntament dels dies 28 de maig, 7 de juny i 29 de juny, vegeu AMSJ (Arxiu municipal de Sant Joan), **Libro de Actas**, 1854-1861; transcripció de R. GAYA a **Documenta**, nro. 292, pàgs. 469-470. Per la documentació restant, vegeu ADM, III/161/99.

10. ADM, III/161/101.

11. ADM, III/161/103. - **Boletín Oficial del Obispado de Mallorca**, any 1880, pàg. 28.

La Peña Gual, una entitat dels anys quaranta (II)

La Tornada a Mallorca fou tota una festa

No és d'estranyar per tant, que aquestes bones actuacions afavorissin l'entusiasme santjoaner i així baix l'organització de la Peña Gual, se li va retre una bona i acollidora rebuda, que començà ja al moll de Palma. Era un dimecres 6 de juny 1945 a l'arribada del vaixell procedent de Barcelona.

Arribà junt amb els altres tres corredors mallorquins citats anteriorment i allà, enmig de l'entusiasme dels aficionats i amb la presència d'autoritats illenques, l'esperaven també una representació santjoanera encapçalada pel batle Jaume Bardisa i una delegació de la Peña Gual.

A més de tota la informació esportiva el Diari "Balears" del 10-06-1945 en la seva pàgina quarta publicà una crònica amb el títol "**En San Juan se rinde un gradioso homenaje al corredor Miguel Gual**". D'aquesta ressenya en resumim el següent:

“De vuelta de la península en donde tan brillantemente ha tomado parte en la V Vuelta a España... su pueblo natal le tributó el pasado miércoles un cariñoso y grandioso recibimiento... Llegó escoltado por los motoristas Sres. Ferrá, Suñer y Oliver, en el coche del consejo de la Peña Gual, acompañado del Presidente de aquella don Francisco Oliver Oliver. Sr. Masdeu, Director Deportivo de la Casa Galindo, Sr. Saura, manager de los corredores mallorquines y en otro coche venían los señores Miguel Nadal “Ciclos Mínacó”, el gran entusiasta señor Ferrer, el corredor Miró, nuestro Secretario, don Antonio Blanch y otros. En la plaza de Franco se había congregado una ingente multitud del pueblo presididos por las autoridades y en medio de vivas y aplausos, a los acordes de la Banda de Música fue recibido el corredor Gual, a quien una comisión de señoritas presididas por Catalina Bardisa, hizo entrega de un precioso ramo de flores. Llevado en el tempo por sus camaradas se dirigió a la Iglesia Parroquial para agradecer al Altísimo la protección que le dispensara en la larga Vuelta a España y depositar a los pies del Divino Crucificado (Sant Crist de la Sang) el artístico ramo de flores con que fue obsequiado. El templo espléndidamente iluminado se vio rebosante de fieles que se unieron a la gran oración eucarística del **Te-Deum**. Cantado por la Rvda. Comunidad.

En el teatro Centro Católico, el Sr. Masdeu refirió al numeroso público los episodios más interesantes de la “V Vuelta Ciclista a España”, que con tanta brillantez recorriera Gual, felicitando calurosamente el agasajo a su familia y pueblo todo. Se obsequió a los asistentes con abundante refresco y desfilaron todos ante el corredor Gual a quien se dio cordial enhorabuena augurándole nuevos y mayores triunfos...” Signat “El Corresponsal”.

Per acabar convendrà afegir que el Sr. Masdeu, amb les seves declaracions, no tingué inconvenient amb a-

firmar: que de no esser la primera vegada que Gual corria la Volta a Espanya, ben bé hauria pogut esser ell el guanyador de l'important carrera.

Com podreu comprovar fou tota una Festa aquesta rebuda a Gual, no debades Sant Joan tenia aleshores, especialment dos capdavanters: don Francesc Mas i Galmés “Ecònom Mas” i Francesc Oliver i Oliver “Dels Calderers”, uns homes entusiastes i engrescats amb fer sobresortir arreu el nom i el prestigi del poble santjoaner.

Després de l'arribada, el dia 9 de juny es va celebrar al “Velódromo de Tirador”, una vetlada ciclista en la que tingué lloc una reproducció de la Volta a Espanya, com un homenatge als mallorquins que hi havien participat. Per això s'hi celebraren 19 carreres, tantes com etapes s'havien desenvolupat. Durant aquestes curses el Sr. Masdeu, va explicar anècdotes de la Volta. Participaren a les proves ciclistes els corredors: Capó, Gual, Fombellida, Palmer, Olmos, Gimeno, Martín i Miró. Juntant el resultat de totes les 19 curses es va proclamar guanyador de la nit el nostre Miguel Gual. (Baleares 10-06-45, pag. 4^a)

Altres organitzacions de la Peña Gual

També organitzà els finals d'etapa de les Voltes a Mallorca, dels anys 1946-47, que foren tot un èxit i meresqueren l'elogi dels organitzadors de la Volta, com veurem en pròximes edicions de Damunt-Damunt.

Durant alguns anys i durant els mesos d'estiu es feren voltadores dins terrenys de cultiu, per tal de celebrar-hi competicions ciclistes, com ho feien a altres pobles amb afició ciclista. Col.laboraren amb la desapareguda entitat esportiva “Unión Deportiva San Juan” (1945-1960) en la construcció del camp d'esports al turó de Son Juny, a on amb més ambició que possibilitats, s'hi projectava en un principi, poder construir-hi una pista

d'atletisme i també com no, una voltadora per a la pràctica del ciclisme. Així tenim que a la Junta Directiva de la U.D. San Juan de la Temporada 1946-47, any en que es comença la construcció del camp d'esports a Son Juny; hi figura a aquesta directiva Toni Blanch com a representant de la Peña Gual.

La nostra Entitat ciclista, organitzà corregudes ciclistes a altres indrets, com la que tingué lloc a Palma el 25-5-1947 coneguda com a Circuit Trinitat, tota vegada que el recorregut era pels voltants de l'església de la Stma. Trinitat. Així els aficionats santjoaners foren també presents a moltes de les reunions ciclistes que es celebren al conegut “Velódromo de Tirador”, de Palma; a on Miquel Gual, hi va lograr no poques victòries en gairebé totes les especialitats i fou ben coneguda la parella que formaren en Gual i en Timoner, en les anomenades “carreras a la americana”. Cal citar també el Cafè Ca'n Salat a la Porta de Sant Antoni de Palma, un lloc d'arribada i sortida dels coxes de lloguer que feien el trajecte San Juan - Palma aquells anys. Allà s'hi reunien els socis que la Peña Gual tenia a Palma i junts assistien a les vetlades ciclistes del “Velódromo de Tirador”. Lloc a on els socis de l'Entitat santjoanera es veien avantatjats amb un preu especial en les entrades.

La Peña Gual va mancabar les seves activitats a finals dels quaranta amb l'eufòria del futbol, no obstant la carrera esportiva de Gual continuava. Miguel trasllada la seva residència a Barcelona i les visites a Sant Joan eren cada volta més clares, així i tot que després de la seva retirada del món del ciclisme Miguel i la seva esposa Carme fixaren la seva llar a la nostra vila.

En el proper article comentarem els finals d'etapa de la Volta a Mallorca.

Joan Jaume Nigorra.

Estratègies per a la salut

La perspectiva ecològica de la salut: el per què de l'educació ambiental

La salut és un valor que es constitueix a partir de la interacció entre l'home i el seu entorn, estretament relacionat i interdependent amb el desenvolupament econòmic i social. En la seva dimensió biològica, psicològica i social, la salut va més enllà de les funcions assignades als sistemes sanitaris i compromet, per tant, la totalitat del sistema social.

Una raó fonamental de la preocupació social pel medi ambient ha estat sempre l'existència d'amenaques físiques i biològiques a la vida i a la salut, relacionades amb els processos de desenvolupament. A mesura que augmenten els conflictes entre valors, més necessari es fa optar per uns o pels altres. Sense ànim de caricaturitzar, en un o altre moment, s'ha hagut d'escollir entre la conveniència de conservar la naturalesa verge i la necessitat d'oferir ocupació, habitatge o aliments suficients; en altres casos, els límits més difusos poden fer perdre aquesta perspectiva, com quan ha de decidir-se la producció alta i ràpida d'aliments per a garantir-ne el subministrament, amb tecnologies que poden implicar un risc per a la salut; o, també, quan hom decideix consumir irreflexivament sense tenir en compte les deixalles que es generen. Unes i altres són decisions que afecten el medi natural des d'una òptica política, tècnica o simplement operativa; però decisions, al cap i a la fi, que impliquen opcions entre valors en conflicte.

Afortunadament o desafortunada (qui ho sap, això?), aquest és el context en què s'ha de moure l'**Educació Ambiental**, que no és sinó una més de les estratègies possibles per fer front a la problemàtica ambiental del nostre medi natural (*medi natural entès com entorn en el que l'home es mou, amb tots els vessants geogràfics, natural-paisatgístics, arquitectònics, industrials, lingüístics, urbanístics... que implica el seu més ample sentit*), un medi, per cert, on es produeix o es destrueix la salut de cada un.

L'objectiu principal de l'educació

ambiental és el d'ajudar a comprendre els fenòmens que es produeixen en l'entorn com a conseqüència de les relacions entre les persones en societat i la necessitat de posar en pràctica mesures orientades a resoldre els problemes més immediats, insistint en el paper actiu de cada persona, tant individualment com col·lectivament.

Aquest objectiu coincideix absolutament amb l'essència de les formulacions fetes per l'Organització Mundial de la Salut en el seu programa "Salut per a Tots l'Any 2000", l'èmfasi del qual es posa sobretot en la necessitat de canviar els "hàbits de vida" de la població perquè tendixin cap al que sigui més saludable.

El per què de la necessitat d'incorporar l'educació ambiental als sistemes educatius

Malgrat la seva identitat particular com a branca multidisciplinària (el que vol dir que són diferents professionals i disciplines científiques els que hi tenen coses a dir i responsabilitats assumir), sembla clar l'extraordinari valor de l'educació ambiental com a instrument per al canvi dels estils de vida de les persones, així com el seu paper fonamental en la consecució d'una més saludable qualitat de vida. Incorporar l'educació ambiental a l'activitat quotidiana de l'escola, assumir els seus continguts desde cada llar i reclamar de les administracions un paper més actiu i compromès, són les passes inexcusables per a fer-la extensiva a tots els ciutadans i per gaudir dels seus efectes.

Alguns dels aspectes més urgents i prioritaris a tractar en educació ambiental en el nostre entorn podrien ser, per exemple, i prenent la referència que ens dóna la **Societat Balear d'Educació Ambiental** (1993):

-La utilització del sòl, l'ordenació i organització del territori insular. Problemàtica dels espais naturals i de les espècies de fauna i flora, i de la seva diversitat. La vida en el respecte a la biodi-

versitat.

-L'aigua com a recurs natural. Us, abús i problemàtica com a recurs natural.

-Problemes energètics. Alternatives per a l'aprofitament dels recursos i per a la gestió d'energies renovables.

-El creixement urbà, els transports, les comunicacions i el turisme. Situació actual i problemes derivats.

-Alternatives en la gestió dels residus. Cremació, compostatge, incineració, reciclatge.

-El problema demogràfic i intercultural. L'envelliment de les poblacions, la transformació de la família, l'efecte del desenvolupament sobre les generacions.

-Problemes relacionats amb l'activitat productiva i la urbanització. Aglomeracions, contaminació, problemàtica dels assentaments humans, producció de deixalles.

-L'acció de les institucions públiques i les entitats comunitàries: el seu paper regulador a nivell internacional, nacional i local.

Així, sense defugir l'exigència de recordar fins i tot el més concret, pensam que la perspectiva ecològica de la salut implica un compromís seriós amb estratègies més saludables que suposin alternatives efectives a les actuals polítiques institucionals.

L'educació ambiental, mitjançant una aplicació immediata que ha de donar els seus fruits a mitjà i llarg termini ("*pensar en els nostres fills*") no és un argument que pugui emprar-se demagògicament!, és una resposta estratègica racional, gens ni mica utòpica, a la perspectiva ecològica de la salut.

Miquel Clar

[És membre del Col·lectiu Cultural "SIT-JA" (Bunyola); col·labora habitualment a la Revista ES CASTELLET (Bunyola) i treballa en temes medi-ambientals i d'ecologia en el GRUP de la SERRA (Palma)]

COMUNITAT AUTONOMA DE LES ILLES BALEARS

Dia de les Illes Balears

LLUCMAJOR, 4 i 5 de març 1995

Dia 5 de març

PROGRAMA

Dia 4 de març

Llucmajor:

11.00 h.- Inauguració de la Primera Mostra de Cultura Popular de les Illes Balears al passeig de Jaume III.

13.00 h.- Exhibició de balls folklòrics de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera, a l'escenari situat al final del passeig de Jaume III.

17.00 h.- Carrusel de la Policia Muntada de Palma al terreny de la finca confrontant amb el col·legi públic Jaume III.

18.30 h.- Trobada de glosadors de Mallorca i Menorca a l'escenari situat al final del passeig de Jaume III.

20.00 h.- Cançons i tonades d'antany a l'escenari situat al final del passeig de Jaume III.

21.00 h.- Ballada popular amenitzada pels grups Música Nostra, Rondalla Bellver i Es Rebot de Menorca al passeig de Jaume III.

Palma:

21.30 h.- Concert de l'Orquestra Simfònica de Balears "Ciutat de Palma" amb la col·laboració de la cantant Genia Tobin al Teatre Principal de Palma.

LLUCMAJOR:

09.00 h.- Cercavila amb els personatges de les *Rondaies mallorquines*, xeremiers, caparrots i dimonis de les illes.

11.00 h.- Missa solemne presidida per L'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Mallorca, acte institucional i lliurament de les Medalles d'Or de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears 1995 als Donants de Sang de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera, a l'església parroquial de Sant Miquel.

12.00 h.- Tir de fona al terreny de la finca confrontant amb el col·legi públic Jaume III.

12.30 h.- Cançons, dansa i cavalls de Menorca a la Plaça de l'Abeurador Rodona.

13.30 h.- Danses de Cossiers i Cavallets a l'escenari situat al final del passeig de Jaume III.

17.00 h.- Lliurament d'estendards a les cases de Balears a l'exterior a l'escenari situat al final del passeig de Jaume III.

17.30 h.- Actuació dels grups de balls de les cases regionals d'altres comunitats autònomes a Balears, a l'escenari situat al final del passeig de Jaume III.

20.00 h. Fi de festa amb balls de gegants i caparrots, amenitzada per la Banda de Música de Llucmajor.

Focs artificials.

Carmen

Aquell horabaixa em vaig entretenir més que de costum, fent la compra, anant d'una part a l'altra de l'hiper, cercant ofertes reals o aparents, deambulant amb el carro de compra mig carregat.

Quan vaig mirar el rellotge me'n vaig adonar que sols faltava un quart d'hora per tancar.

Tot de pressa vaig cercar amb la vista una caixa on la cua no fos massa llarga, desitjant sortir com més prest millor de l'hiper, cansat i marejat de fer voltes.

Pareix que tothom tenia el mateix estat d'ànim que jo i els mateixos desitjos de sortir de l'hiper, perquè a totes les caixes hi havia quatre o cinc carros de compra esperant torn, per pagar i sortir.

Mentre esperava per buidar el carro i posar les coses damunt la cinta de caixa, la meua vista es fixà en dues "promotores", que prop de la sortida tenien instal·lat el seu taulell i tot client que passava, si duia ulleres, el convidaven a llevar-se-les i les netejaven, emprant el producte que oferien i promocionaven.

Les dues promotores, una morena i de cabells bruns, que pareixia el cap, i l'altra de cabells rossos i cara sonrosada, aparentment estrangera, tenien a les seves espatlles un gros cartell amb el nom del producte.

Quan vaig haver passat per caixa i col·locat altra vegada els articles dins el carro de compra, em vaig acostar a la porta de sortida, esperant passar desapercbut de les dues venedores i no haver de perdre uns minuts més per dir "no, no m'interessa", desfer-me'n de les dues promotores.

-Señor, puede concedernos solo un minuto?... quiere quitarse las gafas y se las limpiaremos...

La clienta que em precedia, li ha-

via caigut del carro una de les bosses, que quan pegà a terra s'havia romput, quedant el seu contingut escampat per terra, motiu pel qual em vaig veure obligat a esperar un moment, mentre la nerviosa senyora arreplegava les seves pertences.

-Quin preu té? - vaig demanar, parlant en mallorquí com tenc costum de fer, a la venedora de cabells negres, que acabava de tornar-me les ulleres netejades.

-Por favor, hable con la otra chica, que yo no entiendo el mallorquí y ella se lo explicará -m'indicà la venedora.

La venedora de cabells rossos, d'ulls color de cel, i cutis sonrosat, amb aparença estrangera, es dirigí a jo amb un perfecte mallorquí.

-Miri senyor, aquest és un producte nou, d'importació, molt pràctic i molt eficaç que li sortirà relativament econòmic... ja que aquest "frasco" està calculat que li duri cinc anys...

Vaig sentir una súbita simpatia per aquella venedora. Hi havia bondat en la seva veu i en el seu mirar.

La venedora de cabells negres, que actuava de cap, mentre la de parla catalana actuava com a ajudant, insistí.

-Por mil pesetas, tiene usted producto para cinco años.

En aquell moment, jo vaig intentar esser "graciós", per desfer-me'n, i vaig dir un dels meus inoportuns "acudits".

-Hi ha cotxes i matrimonis que no duren tant...

Una súbita tristor es va reflectir en el semblant d'aquella noia de cabells rossos i expressió bondadosa.

-El meu matrimoni no ha durat tant...

En aquell moment vaig sentir una grossa angúnia, al comprovar que per

intentar esser "graciós", acabava de ferir aquella desconeguda.

-Perdoni... perdoni, no intentava ferir-la -li vaig dir amb tota sinceritat, que per la meua expressió, ella va deduir. Tal era el meu sentiment.

-És la veritat... fa quatre mesos que s'homo m'abandonà... i tenc una nineta de 10 mesos- afegí ella espontàniament.

-No puc evitar impressionar-me, davant aquests... drames - vaig dir jo sense saber el què havia de dir- sempre que he de tramitar documentació de matrimonis que se separen o estan separats...

-Vostè es dedica a tramitar separacions?-preguntà ella amb interès.

-No, no -li vaig dir jo- sols em cuid de coses relacionades amb la Seguretat Social: Protecció Familiar, el Document d'Assistència Sanitària (cartilla del metge)...

-Me n'hauré d'informar... digué ella.

Jo no sortia de la meua incredulitat. Era insòlit el diàleg amb aquella desconeguda que un minut abans acabava de conèixer.

-Però és possible... que tu... essent tan jove... tan atractiva... i sobretot tan bona... perquè els teus ulls i tota tu respire bondat... No pareix possible que un home que te devia estimar... t'hagi abandonat... deixant una filleta de 10 mesos... -sense adonar-me'n havia començat a tutejar-la.

-Però així ha estat... No, no... no som atractiva... però bona i honesta crec que ho som... i així ho podrien dir tots els qui me coneixen...

-Què et diuen?

-Carmen...

-Mira Carmen, aquí dins aquest passadís estorbam... Si em permets, aniré a descarregar es "trastos" al cotxe i després et podré informar dels drets que tens en matèria de Segure-

tat Social...

-Li agrairé molt, si no té massa pressa, que torni i mentres prenim un cafè en el bar m'explicarà tot el que me pertany... Per jo i per la meva filleta...

-Sí, tornaré tot d'una, tenc pressa, perquè me n'he d'anar a Sant Joan... i avui és tard i fris un poc... però serà el temps de prendre un cafè...

Ens assegurem a una taula, de les que hi havia lliures en aquell moment, a un racó del bar, d'on es dominava l'aparcament de cotxes.

-La teva història Carmen... és sorprenent... inexplicable... pareix absurd que un home abandoni la seva dona així... i tenint una filleta de tants pocs mesos... És per una altra?

-Sí, sí... primer jo pensava que sortia qualque vespre de "juerga"... però acabà venint tots els dies a les 7 del matí...

-Començà a desbaratar-se quan estaves embarçada?

-No... durant l'embarç... tot el temps es portà molt bé...

Mentre estàvem parlant i prenent el cafè, vaig observar que Carmen no havia deixat de mirar de manera furtiva, cap l'aparcament de cotxes. Li vaig fer l'observació.

-Te veig un poc nerviosa... Esperes qualcú?

-És que... pens... que ell ha posat

qualcú per... vigilar-me.

-Oh Carmen! No te vull entretenir... i més que ... me n'he d'anar.

-No, no... no feim res de mal...

-Te deixaré el meu telèfon... per si me necessites... però...

-Sí, perquè jo no tenc telèfon i per donar-te el de la meva mare... ella no sabia de què li parles...

-No vius tu amb la teva mare?

-No, ma mare és vidua... el meu pare va morir quan jo tenia 14 anys i ella viu lluny de Palma... molt prop del teu poble, amb la meva padrina.

-Manco mal que tens la teva mare...-li vaig dir jo, mentres ella anotava el meu telèfon.

-Sí... ella m'ha ajudat molt... durant aquests mesos... sense ella...

-Com et trobes ara?

-Em trob bé...

-Quants anys tens Carmen?

-En tenc 26...

-Ets molt jove... i la vida et pot donar noves oportunitats per esser feliç... Tu t'ho mereixes!. Encara que sols fa uns minuts que ens coneixem... jo posaria per tu!... Tens... i ja t'ho he dit fa un moment... aquelles qualitats que cerca tot home que vol una relació estable... tens bondat... i tu saps i podràs tornar estimar... i amb el teu encant físic... pots esperar de la vida...

-Gràcies, gràcies... per les seves

paraules...

-Adéu Carmen... possiblement no ens tornem a veure mai més... però tens el meu telèfon i tu saps que tens un quasi desconegut que te vol ajudar.

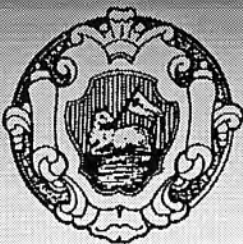
* * *

Han passat dies, mesos i anys. No he sabut mai si Na Carmen va telefonar al meu domicili, demanant informació "professional". No sé si va esser un familiar meu, que acostumat a cridades sobre la meva feina, instintivament senyalar-les els dies i hores que tenc d'oficina dient-los "Allà el trobareu".

No sé que ha estat de la vida de Carmen. Mallorca és tan... gran i tan petita... i la vida ens du a conèixer tantes persones amb uns problemes i moltes vegades drames personals, que no et deixen indiferent... a qui voldries ajudar... que passin pel teu costat, "gent que passa" i que... queda en el record, com na Carmen, una noia atractiva, de cabells rossos i ulls color del cel, que aquell vespre de la nostra topada a l'Hiper, miraven amb profunda tristot.

Miquel Florit Huguet.

L'AJUNTAMENT DE SANT JOAN VOS CONVIDA A LA

«IV FIRA D'ARTESANIA

I MOSTRA,

FESTA DEL QUART DIUMENGE»

A celebrar el 26 de març de 1995

